

A ciprusi Olimposz – nem az istenek lakhelye

Éjféλι indulást követően hajnalban landoltunk Larnaca nemzetközi repülőtérén, így napkeltéig még bő egy órát aludhattunk bérelt autónkban. Ébredés után fáradtságunk hamar elszállt, a főváros, Nicosia bejárása mellett ugyanis utazásunk első napjára tűztük ki a legmagasabb ciprusi csúcs, az 1951 méteres Olimposz felkeresését is.

Az utolsó megosztott főváros – fogadott egy tábla Nicosia Zöld Vonalánál, mely az északi, törökök által lakott negyedet a déli, görög résztől elválasztja. A függetlenségét 1960-ban elnyert kis országban a béke nem tartott sokáig. Amikor 1974-ben a görög ciprióták katonai puccsal átvették a hatalmat, az országban élő kisebbség védelmében török csapatok szálltak partra Észak-Cipruson. A független Ciprusi Török Köztársaság kikiáltására végül 1983-ban került sor, melyet azóta is csak egyetlen állam, maga Törökország ismert el. Bár a Zöld Vonal ezt követően többször volt véres események helyszíne, az elmúlt évtizedben a helyzet megnyugodni látszik. Látogatásunk alkalmával mindössze egy apró papírkát kellett kitöltenünk, melyen három kérdés, a név, az útlevélszám és az állampolgárság szerepelt, majd átléphetünk a török oldalra. Ha összehasonlítjuk a város északi és déli felét, mindenképpen a török részt kell látványosabbnak tekinteni. A városrész legkülönlegesebb építménye a Szelim mecset, az egykori Szent Szófia katedrális. A 13-14. században épült templom falain ma is felismerhetők a francia gótika nyomai, pedig már a sziget 1570-es török megszállását követően mecsetté alakították. A patinás épületek mellett szegényes portákkal is találkoztunk, az egyik történelmi városkapu mellett pedig felirat fogadott: "Dünümüž bugünümüždür. Bugünümüž gelecegimizdir". A humorosnak tűnő plakátszöveg szerint „A múlt a jelenünk, a jelen pedig a jövőnk.” Ha szebb múltat nem is, de ennél mindenképpen szebb jövőt kívánhatunk a sziget lakóinak. A viharos történelmü, konfliktusoktól terhes ország problémáira eddig még az ENSZ főtítkárának sem sikerült megnyugtató megoldást találnia. A törökök a kitörést vélhetően a turizmus fellendítésében látják. Amikor a Zöld Vonalnál várostérképet kértünk, egy szatyorra való prospektussal láttak el, valamennyi Észak-Ciprus nevezetességeit mutatta be.

Nicosia görög oldalán történelmi pillanat tanúi lehettünk. III. Makariosz hatalmas bronzszobrát, mely az Érseki Palota előtt magasodott, épp egy teherautó platójára emelték át, helyére pedig fehér márványból készült emlékmű került. Az érsek a modern Ciprus legismertebb alakja, első elnöke és az ország egységének szimbóluma volt. Hatalmát az említett görög puccs döntötte meg, ezután emigrációba kényszerült és visszatérése után személye már nem volt elegendő az eleven sebek begyógyítására. Szívrohamát követően a Troodosz-hegységben, az általa korábban kijelölt helyen temették el.

A kissé hosszúra nyúlt nicosiai városnézést követően már szürkült, amikor megpillantottuk a Troodosz és egyben az egész sziget legmagasabb pontját, az

Olimposzt. Hosszú túrára nem készültünk, az épített út a csúcson álló katonai támaszpontokig vezet. Aki gyalogosan szeretne feljutni, mint ahogy mi is tettük, a közeli sípályák parkolójából indulhat. Az objektumokat kerítés védi, így a csokit néhány méterrel a legmagasabb ponton álló építmény talapzata alatt kellett elfogyasztani. Úgy tűnik, ellentétben a csúcs görög névrokonával – amely közel ezer méterrel magasabb is – a ciprusi Olimposz nem az istenek lakhelye.

A Troodosz-hegység falusi turizmusának központja Kakopetria. A hangulatos kis település szűk utcái, ingyenes múzeumi mellett a környék kiemelkedő látnivalói a freskókkal gazdagon díszített templomok. A kiemelkedést nem kell szó szerint érteni, a legtöbbnek még tornya sincs, múltjuk, történeti értékük miatt azonban közülük tizenkettő UNESCO világörökségnek számít. Kikkosz kolostora modern építmény, gazdag díszítése miatt azonban mégis sokan felkeresik, a belépés pedig éppúgy díjtalan, mint az általunk meglátogatott festett templomokba. Itt volt novícius a későbbi III. Makariosz, akinek sírhelye néhány kilométerre, a kolostor fölött magasodó hegyen található. A lezárt úton hosszan sétáltunk, közben az alattunk elterülő panorámát figyeltünk, amikor félig elkészült szobortalapzat és ismerős teherautó tűnt fel. Szóval itt fog állni az egykori érsek Nicosiából elszállított szobra. A kolostortól a hegytetőig és vissza sokkal többet gyalogoltunk, mint egy nappal korábban az Olimposz csúcsára, joggal éreztük tehát, Ciprusra nem is hegyet mászni, hanem egy Makariosz- emléktúrára érkeztünk. Sajnos már esteledett, amikor a Troodosz egyik leglátványosabb helyén, a Cédrusok Völgyének hatalmas fáin alatt megpihentünk, majd továbbindultunk a sziget nyugati tengerpartja felé.

Az ókor emlékei iránt érdeklődők számára Cipruson két helyszín kihagyhatatlan, közülük az első a nyugati part nagyvárosa, Paphosz. A „királysírok” ugyan nem egykori uralkodók, csak gazdag lakosok végső nyughelyei, a hatalmas területen fekvő és hat évszázad temetkezési kultúráját felvonultató helyszín mégis megér egy sétát. A város másik archeológiai látványosságát a római villák romjai jelentik, elsősorban a bennük látható, a mitológiai témákat ábrázoló művészi mozaikok. Nem véletlen, hogy Paphos műemlékei is az UNESCO világörökségei között szerepelnek. A sziget déli partján fekvő romterület, Kurion helyzete nem ilyen előkelő, pedig valaha itt állt Ciprus egyik leggazdagabb városállama. A villák, a római színház, az agora vagy a bazilika romjaiban is impozáns, ugyanakkor a műemlékek Paphoshoz képest kisebb területen fekszenek és könnyebben bejárhatók. A dombokon álló egykori építmények alatt a tenger hullámoz, így következő programunk helyszínéig nem kellett sokat utaznunk.

A nap hátralévő óráit részben a hullámok között, részben pedig azok alatt töltöttük. A tenger után újabb földi élvezetnek adtuk át magunkat, ezt pedig úgy hívják tenger gyümölcsei, vagy ahogy itt nevezik, a meze. Miután Paphosban az esti utcán angolul és németül sikertelenül próbáltunk szállással kapcsolatban információhoz jutni és végül oroszul igazítottak útba, azon már meg sem

lepődtünk, hogy Larnaca tengerparti sétányának egyik étterme előtt a csinos pincérlányok magyarul invitáltak meze-vacsorára. A rákok, tintahal, kagyló és különféle halak után jól csúszik a commandaria – de előbb érdemes leadni az autót a kölcsönzőben.